

Serviceträff för skärgårdsutveckling

Graverska huset den 14 maj 2024

Deltagare:

Britt Fogelström	SIKO
Gunilla Söderqvist	SIKO
Gustav Broms	Norrtälje kommun
Ida-Maria Olofsson	Norrtälje kommun
Anna Gabriellson	Värmdö kommun
Anine Rondén	Värmdö kommun
Jessica Gyllner	Värmdö kommun
Emma Sundberg	Värmdö kommun
Erik Josephson	Österåker kommun
Maria Rosell	Haninge kommun
Alvin Planman	Region Stockholm
Liz Nordström	Region Stockholm
Therese Strimell Flodqvist	Region Stockholm
Josefin Jackson	Region Stockholm
Ellen Irenaeus	Region Stockholm

Anteckningar ur agendan

09.15

Presentation av nya serviceprogrammet

Alvin presenterar arbetet med skärgårdsutveckling på Regionledningskontoret vad gäller Landsbygds- och skärgårdsstrategin med handlingsplan, projektet Besökskraft Stockholmsregionen, budgetuppdrag kopplat till säsongsförlängning och etablering av en grön kunskapsnod i Stockholms län samt replipunkter, finansiering med Skärgårdsstiftelsen samt arbetet med utveckling av kommersiell service genom projektet Förstärkt arbete med stöd till kommersiell service (2023-2026).

Serviceträffarna presenteras i relation till arbetet med kommersiell service och genomförandet av det nya [regionala serviceprogrammet](#). Målet med serviceprogrammet är att ha ett strategiskt arbete kopplat till tillgänglighet till kommersiell service i regionens serviceglesa områden inom områdena analys, samverkan, prioritering (av finansiella stöd) samt uppföljning av insatserna. Syftet med serviceprogrammet är att stärka samordning och samverkan mellan nyckelaktörer för att säkra tillgången till grundläggande kommersiell service.

De finansiella verktygen för stöd till kommersiell service presenteras: det särskilda driftstödet, investeringsbidraget och fraktbidraget. [Investeringsbidraget](#) är en ny möjlighet att sökas av dagligvarubutiker och/eller drivmedelsstationer, minst 10 km från alternativa serviceställen eller på en ö och har öppet året runt. Investeringsbidrag kan sökas för minskad klimatpåverkan, elektrifiering, digitalisering, uppgradering av inventarier samt för kompetensutveckling.

Under projektets genomförande ska träffar med skärgårdskommunerna hållas två gånger per år samt en träff per år tillsammans med handlarna. Förhoppningen är att förslag till ämnen och teman för diskussion under kommande serviceträffar identifieras under dagen.

10:15

Landsbygds- och skärgårdsutveckling i Region Stockholm

Liz Nordström och Therese Strimell Flodqvist

Liz och Therese arbetar med landsbygds- och skärgårdsstrategin och redogör kort för sambandet med den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen och strategins insatsområden.

Tanken med strategi är att arbeta tillsammans, vi arbetar inom olika organisationer men alla arbetar med skärgårdsfrågor. Syftet med övningen är att ta upp och dela med sig av både framgångar och utmaningar.

Träffens deltagare får med sig post-it-lappar och pennor och får gå utanför Graverska huset för att skriva ned insatser att fira och sprida vidare samt vilka utmaningar man står inför i närtid.

Guldstjärnor

- Skärgårdspaketet – Värmdö - dialogmöten
- Växande befolkning. Barnfam till Ljusterö/ Ingmarsö - Österåker
- Filminspelning på Utö - Haninge
- Havs och kustplanen samt markanvisning Svartsö o Möja - Värmdö
- Bryggbidrag i Norrtälje – stor skillnad ägande
- Bättre samarbete över kommunen - näringslivstänk – Värmdö

Gemensamma utmaningar

- TRAFIK och infrastruktur/godstrafik – mediciner
- T25
- Vatten o avlopp – grundvatten/avsaltning – drift och underhåll!?!)
- Boende och Skola
- Kommunikation/dialog (mellan kommuner men även med intresseföreningar i skärgården)

Kommunerna efterfrågar regionens hjälp att facilitera samverkan och nätverk för att hitta lösningar för de gemensamma utmaningarna.

11:15

Presentation och workshop – Utveckling på kärnöar

Ellen Irenaeus och Josefin Jackson

Ellen är regionplanerare på klimatenheten och Josefin arbetar med stöd till kommersiell service på Regionledningskontoret. Ellen presenterar budgetuppdraget med fokus på hur regionen kan bidra till utveckling av kärnöarna, med särskilt fokus på bostäder. Syftet med uppdraget är att främja samverkan och dialog kring kärnöarna som är utpekade i den regionala utvecklingsplanen, RUF5 2050. Målsättningen är en ökad förståelse för varje kärnö unika förutsättningar och behov i dialog med kommunerna. Som en del av uppdraget hålls en workshop under serviceträffen där deltagarna delas upp i två grupper och får med sig varsin karta, pennor och klisterlappar. Diskussionerna handlar om möjligheter och utmaningar för utveckling på kärnöarna. Kartorna samlas sedan in och presenteras kort i helgrupp.

Diskussionerna innehöll:

- Samtal om innebörden av att vara en kärnö i den regionala utvecklingsplanen där vissa kommuner anser att innebörden av utpekandet ger en tydlig vägledning för efterföljande planering av kärnöarnas utveckling medan andra kommuner anser att den är vag.
- Betydelsen av att Region Stockholm tar rollen som en facilitator för att underlätta kommunernas samverkan med länsstyrelsen kring frågor som riksintressen, vattenförsörjning och andra aspekter som berör just kärnökommunerna och påverkar förutsättningarna för deras utveckling. Som exempel lyfts bland annat ett regionalt ställningstagande om avsaltning som dricksvattenlösning i skärgården.
- Samtal om betydelsen av förutsägbarhet kring trafikering, nu är det svårt att veta när tidtabellerna ändras. Även betydelsen trafikopplingar inom skärgården (dvs kommungränsöverskridande nordsydliga kopplingar mellan kärnöarna) som komplement till relationerna mellan kärnö - replipunkt - kommuncentrum.
- Betydelsen av fungerande leveranser av apoteksvaror (kyl), avfallshantering och övrig gods och logistik till kärnöarna.

- Vissa deltagare nämnde att servicenivån på replipunkter samt vägförbindelserna till och från replipunkterna är viktiga att utveckla.
- Även frågor kopplat till behovet av bostäder på kärnöar och utmaningar kring överturism togs upp.
- Samtal om vad kärnöbegreppet har för status i bygglovsansökningar och i relation till skyddad natur.
- Samtal om att trafikutredningen 2025 varit bra och att samverkan med trafikförvaltningen uppmuntras ännu mer. Deltagarna ser gärna att trafikstrategier välkomnas till framtida möten. Som positiva aspekter lyfts snabbare båtar, nord-syd-linje, möjlig utveckling av färdsträckorna.

13:50

Summering av dagen och nästa steg

Genomförandet av RSP ska bidra till att säkra tillgången till grundläggande kommersiell service på två sätt:

- Stöd
- Ökad samverkan – internt och externt!